

дач із практикуму, надавались пояснення по ходу вивчення матеріалу шляхом забезпечення інтернет-консультацій.

Таким чином, комплексний і свідомий підхід до викладання дисципліни та організації комунікацій викладачів та студентів дозволив досягти високого рівня знань студентів. Так, за формальним критерієм успішності студентів середній бал 183-х студентів, які вивчали дисципліну (8 груп) у минулому семестрі, був таким: кількість «відмінно» від 45—89 % (в залежності від рівня академічної групи); кількість «добре» — 55—74 % на групу. За неформальними оцінками, отриманими через опитування та усну бесіду, такий спосіб організації процесу навчання був визнаний студентами успішним і таким, що стимулює до навчання і творчості.

Підсумовуючи наведене вище, можна сказати, що процес навчання реалізується через зв'язок зовнішньої та внутрішньої діяльності того, хто навчається, та того хто спонукає до процесу навчання, тобто за допомогою використання активних форм комунікаційних процесів та реалізації їх основних елементів.

Література

1. *Кобзева Т. А.* Риторическая культура преподавателя: Уч. пос. — М.: Изд-во МГТУ им. Баумана, 2005. — 276 с.
2. *Адизес А.* Развитие лидеров. Как понять свой стиль управления и эффективно общаться с носителями иных стилей. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. — 264 с.

Соколовський А. Т., канд. техн. наук, доцент,
Афтанділянц В. В., старш. викл.,
Коваленко О. М., старш. викл.,
кафедра менеджменту

ОРГАНІЗАЦІЯ, КОНТРОЛЬ І МОТИВАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕНЕДЖМЕНТУ В ПРОЦЕСІ СИСТЕМНОГО ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ: ДОСВІД І ПРОПОЗИЦІЇ

В нашому університеті проблемам організації контролю знань студентів стаціонарного навчання та реалізації мотивуючої функції контролю в процесі навчання завжди приділяється значна увага, через оцінювання поточної успішності навчання. На наш

погляд, системне навчання сьогодні не в повній мірі формує мотивацію в заочній формі навчання.

Не всі студенти заочники вивчають дисципліни впродовж семестру. Не впроваджено систематичне оцінювання поточних знань заочників. Існує нагальна потреба систематизованого навчання й оцінювання знань студентів-заочників. Система оцінювання знань повинна виконувати дві функції — мотивуючу й контролюючу. У студентів заочників не достатня мотивація до активної системної роботи впродовж семестру. Реалізація мотивуючої функції спонукає студента-заочника до активного навчання і, як результат, отримання більш якісних знань. Мотивація повинна діяти від першої зустрічі викладача із студентом при начитці лекцій, проведенні семінарських занять, консультацій і до іспитів. На початку першої лекції ми представляємося студентам, називаючи свою посаду, кафедру і пропонуємо студентам також представитись про себе в письмовій формі свої ПІБ, номер групи та місце роботи. Таким чином, не витрачаючи часу на перекличку, ми знаємо, хто зі студентів присутній, а хто відсутній на лекції. Студенти розуміють, що на їх рейтинг впливає відвідування занять, активність та володіння відповідним матеріалом курсу. Володіння матеріалом перевіряється на практичних заняттях шляхом експрес-контролю. На першій лекції до студентів доводиться програма курсу, пропонується література, загальні теми контрольних чи курсових робіт, а також графік щотижневих консультацій. Упродовж семестру студентам-заочникам пропонується обов'язково відвідати 2—3 консультації. На першій консультації оцінюються знання студента з першого модуля методом усного, письмового або комп'ютерного опитування, а також за допомогою карток і тестів, що дає можливість за короткий час виявити знання студентів з програмного матеріалу. Тестові завдання дають змогу студентові продемонструвати свої вміння логічно мислити. На цій же консультації затверджується тема і зміст домашньої контрольної роботи. Відбувається індивідуальне, чи групове спілкування викладача і студента. На другій консультації студент отримує розрахунково-аналітичні задачі до контрольної роботи, яку повинен захистити при третій зустрічі з викладачем безпосередньо перед іспитом. Таким чином, ми намагаємося систематизувати навчання студента заочної форми, оцінити його знання в межах 30—50 балів, заохотити його активно працювати над курсом впродовж всього семестру. Звичайно, працюючи в такому режимі викладач витрачає значно більше часу, ніж це передбачено навчальним планом і було б бажано, щоб

при плануванні розкладу занять студентів заочної форми навчання були передбачені 2—3 консультації на групу впродовж семестру в запланованих аудиторіях.

Запропонована нами система вимагає від викладачів високої мобільності і організованості. Регулярне спілкування із студентами — заочниками слугуватиме заохочуючим і мотивуючим фактором до самостійної регулярної роботи, а отже і до отримання ним більш повноцінних знань.

Нині студент — заочник став іншим. Більшість студентів поступають вчитися, щоб отримати знання та навчитися ними користуватися на практиці. Для досягнення цієї мети ми про-водимо:

1. Обговорення та вибір індивідуальних завдань для контрольної роботи з курсу «Системи технологій промисловості».

2. Творче обговорення завдань контрольних робіт в основному по виробничим процесам та їх техніко-економічним показникам з вибором оптимального варіанта.

3. Корегування виконання контрольної роботи з індивідуальним обговоренням.

4. Опанування навичок самостійної аналітичної роботи, пов'язаної з виробничим процесом конкретного підприємства.

Індивідуальні завдання контрольної роботи часто пов'язані з застосуванням нових технологій виробничої сфери з урахуванням екологічних проблем.

Стимулювання пізнавальної активності стимулює їх до пошуку необхідних джерел інформації, до їх аналізу і прийняття рішень у межах навчальних завдань, які вони отримали.

Для забезпечення організації творчої самостійної роботи студентів заочного навчання членами секції технологічних дисциплін під керівництвом професора д-ра техн. наук Д.М. Колотило були виконані такі навчально-методичні посібники: «Міжнародні системи вимірювання в економіці», «Економіка і екологія», який визнано кращим виданням 2006 року, «Системи технологій промисловості», «Технологічні процеси галузей промисловості», а також окремо для заочної форми навчання.

У вище вказаних посібниках значну увагу приділено техніко-економічному аналізу матеріальних і енергетичних балансів виробництв для опрацювання бізнес-плану і методичних вказівок щодо використання науково-технічної інформації у фаховій економічній діяльності.

Ми пропонуємо передбачити в організації навчального процесу заочного навчання:

1. Дотримуватись принципу максимальної індивідуалізації завдань, консультацій і роботи із студентами продовж семестру.

2. Більше уваги приділити самостійному вивченню курсів на прикладах діючих підприємств.

3. Курс на індивідуалізацію пізнавальної діяльності студентів вимагає значного поліпшення методичного забезпечення навчального процесу.

4. Переорієнтація навчально-виховного процесу на активізацію пізнавальної діяльності студентів заочного навчання, зростання їхньої самостійності призводить до зростання навантаження на викладачів, що необхідно врахувати, вносячи відповідні корективи в нормативи навантаження.

5. Необхідно узаконити для студентів-заочників обов'язкових 2—3 дні консультацій у семестрі для оцінювання знань та систематизації навчального процесу.

Соломенко С. М., канд. екон. наук, старш. викл.
кафедри макроекономіки та державного управління

СПЕЦИФІКА КОНТРОЛЮ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ «МАКРОЕКОНОМІКА»

До основних форм самостійного вивчення студентами матеріалу курсу макроекономіки відносять: курсові, реферати, есе, ведення економічних словників, індивідуальні творчі завдання тощо. Кафедра макроекономіки та державного управління в 2006 році прийняла рішення ввести нову форму самостійної роботи студентів — комплексні розрахункові завдання (КРЗ). Відповідно, за результатами їх виконання студенти складають звіти. З одного боку, розкриваючи алгоритм розв'язку вказаних завдань, студент оволодіває методикою розв'язання задач, а з іншого боку, він має можливість комплексно оволодіти вивченим теоретичним та практичним матеріалом.

Вивчаючи трирічний досвід використання цієї форми контролю самостійної роботи студентів ми побачили низку центральних проблем пов'язаних із цим. По-перше, як правило, всі навчально-методичні посібники з кожним наступним виданням мають тенденцію до ускладнення завдань, які в них містяться. Тому